

ZAKON

O POTVRĐIVANJU EVROPSKE POVELJE O LOKALNOJ SAMOUPRAVI

("Sl. glasnik RS - Međunarodni ugovori ", br. 70/2007)

ČLAN 1

Potvrđuje se Evropska povelja o lokalnoj samoupravi koja je sačinjena u Strazburu, 15. oktobra 1985. godine, na engleskom i francuskom jeziku.

ČLAN 2

Tekst Povelje u originalu na engleskom i u prevodu na srpski jezik, glasi:

EVROPSKA POVELJA O LOKALNOJ SAMOUPRAVI* (Strazbur, 15. oktobar 1985)

* Ovaj akt Saveta Evrope (ETC No. 122) usvojen je i otvoren za potpisivanje 15. oktobra 1985. godine, a stupio je na snagu 1. septembra 1988. godine.

Povelju je prihvatio (ratifikacija, pristupanje) najveći deo zemalja - članica Saveta Evrope: Austrija (1987), Bugarska (1995), Češka (1999), Danska (1988), Estonija (1994), Finska (1991), Grčka (1989), Holandija (1991), Hrvatska (1997), Island (1991), Italija (1990), Kipar (1988), Letonija (1996), Lihtenštajn (1988), Litvanija (22. juna 1999), Luksemburg (1987), Mađarska (1994), Makedonija (1997), Malta (1993), Moldavija (1997), SR Nemačka (1988), Norveška (1989), Poljska (1993), Portugal (1990), Rumunija (1998), Rusija (1998), Slovenija (1996), Španija (1988), Švedska (1989), Turska (1992), Ukrajina (1997) i Velika Britanija (1998).

Države članice Saveta Evrope, potpisnice ovog dokumenta,

Smatrajući da je cilj Saveta Evrope da postigne veće jedinstvo svojih članica u očuvanju i ostvarenju ideala i principa koji predstavljaju njihovo zajedničko nasleđe;

Verujući da je jedan od metoda kojim se ovaj cilj može ostvariti postizanje sporazuma na administrativnom planu;

Imajući u vidu da su lokalne vlasti jedna od glavnih osnova svakog demokratskog sistema;

Smatrajući da je pravo građana da obavljaju javne poslove jedan od osnovnih demokratskih principa zajedničkih svim državama članicama Saveta Evrope;

Uverene da se ova prava najneposrednije mogu ostvariti na lokalnom nivou;

Uverene da se kroz lokalne organe vlasti sa stvarnim odgovornostima može obezbediti administracija koja je i efikasna i bliska građanima;

Znajući da je očuvanje i unapređivanje lokalne samouprave u različitim evropskim zemljama važan doprinos izgradnji Evrope zasnovane na principima demokratije i decentralizacije vlasti;

Smatrajući da je za ovo neophodno postojanje lokalnih organa vlasti koji imaju demokratski konstituisana tela za odlučivanje i širok stepen autonomije u pogledu svojih odgovornosti, a takođe i puteve i načine za ostvarivanje tih odgovornosti i sredstava koja su neophodna za njihovo ostvarenje,

Složile su se o sledećem:

Član 1

Države ugovornice će sebe smatrati obaveznim prema sledećim članovima u skladu sa načinom i u obimu navedenom u članu 12. ove povelje.

Deo I

Član 2

Ustavni i pravni osnov lokalne samouprave

Princip lokalne samouprave biće priznat u domaćem zakonodavstvu i, ako je moguće, u ustavu.

Član 3

Koncept lokalne samouprave

1. Lokalna samouprava označava pravo i sposobnost lokalnih vlasti da, u okviru zakonskih ograničenja, uređuju poslove i upravljaju bitnim delom javnih poslova pod svojom odgovornošću i u interesu lokalnog stanovništva.
2. Ovo pravo će vršiti saveti ili skupštine, sastavljene od članova koji su slobodno izabrani tajnim glasanjem na osnovu neposrednog, ravnopravnog i opšteg prava glasa, koji mogu imati izvršne organe koji su njima odgovorni. Ovom odredbom ni na koji način se ne otklanja mogućnost skupštine, referenduma ili bilo kog drugog oblika neposrednog učešća tamo gde su oni statutom dozvoljeni.

Član 4

Obim lokalne samouprave

1. Osnovna ovlašćenja i odgovornost lokalnih organa vlasti treba da budu predviđeni ustavom ili statutom. Međutim, ova odredba ne sprečava davanje ovlašćenja i odgovornosti lokalnim vlastima za specifične svrhe, u skladu sa zakonom.

2. Lokalne vlasti, u okviru zakonskih ograničenja, imaju punu slobodu odlučivanja o inicijativama u vezi sa bilo kojim pitanjem koje nije isključeno iz njihove nadležnosti ili dodeljeno nekoj drugoj instanci.
3. Javne poslove će prvenstveno obavljati oni organi vlasti koji su najbliži građanima. Ustupanje poslova drugom organu vlasti trebalo bi da se zasniva na proceni obima i prirode zadatka i zahteva u pogledu efikasnosti uprave i funkcionisanja privrede.
4. Ovlašćenja data lokalnoj vlasti će po pravilu biti potpuna i ekskluzivna. Ona ne smeju biti narušavana ili ograničena drugom, centralnom ili regionalnom vlašću, osim u skladu sa zakonom.
5. Tamo gde su im ovlašćenja dodeljena od strane centralne ili regionalne vlasti, lokalnim organima vlasti će, u meri u kojoj je to moguće, biti data puna sloboda odlučivanja u prilagođavanju svojih aktivnosti lokalnim uslovima.
6. Lokalni organi vlasti će biti konsultovani, u meri u kojoj je to moguće, i u pravo vreme i na odgovarajući način prilikom planiranja i odlučivanja o svim pitanjima koja ih se direktno tiču.

Član 5

Zaštita granica lokalne vlasti

Promene u razgraničenju lokalnih organa vlasti neće biti vršene bez prethodne konsultacije lokalne zajednice o kojoj je reč, po mogućnosti putem referenduma, tamo gde je to omogućeno statutom.

Član 6

Administrativna struktura i sredstva za obavljanje zadataka lokalnih organa vlasti:

1. Ne dovodeći u pitanje opštije statutarne odredbe, lokalne vlasti mogu da odrede sopstvenu unutrašnju administrativnu strukturu kako bi je prilagodili lokalnim potrebama i obezbedile efikasnu upravu.
2. Uslovi službovanja zaposlenih u lokalnim organima vlasti biće takvi da omoguće angažovanje osoblja visokog kvaliteta na osnovu vrednosti i kompetentnosti; u tu svrhu treba stvoriti adekvatne mogućnosti za obrazovanje, naknade i izgleda za napredovanje u karijeri.

Član 7

Uslovi vršenja ovlašćenja na lokalnom nivou

1. Uslovi pod kojim rade predstavnici izabrani na lokalnom nivou treba da su takvi da obezbeđuju slobodno obavljanje njihovih funkcija.
2. Oni treba da obuhvate odgovarajuću finansijsku nadoknadu troškova koji nastanu u toku obavljanja posla o kome je reč, kao i nadoknadu, tamo gde je to moguće, za gubitak zarade ili plate za posao koji je obavljen i odgovarajuću zaštitu socijalnog osiguranja.
3. Sve funkcije i aktivnosti za koje se smatra da su nespojive sa zauzimanjem lokalnog izbornog položaja biće određene statutom ili osnovnim pravnim principima.

Član 8

Administrativni nadzor nad aktivnostima lokalnih organa vlasti

1. Bilo kakav administrativni nadzor nad lokalnim organima vlasti može biti ostvaren samo u skladu sa procedurama i u slučajevima koji su predviđeni ustavom ili statutom.
2. Svaki administrativni nadzor nad aktivnostima lokalnih organa vlasti po pravilu će imati za cilj samo da obezbedi usaglašenost sa zakonom i ustavnim načelima. Međutim, više instance vlasti mogu obaviti administrativni nadzor u vezi sa celishodnošću u pogledu zadataka čije izvršavanje je povereno lokalnim organima vlasti.
3. Administrativni nadzor nad lokalnim organima vlasti vršiće se tako da obezbedi da intervencija kontrolne vlasti bude u srazmeri sa značajem interesa koji treba da štiti.

Član 9

Finansijska sredstva lokalnih organa vlasti

1. Lokalni organi vlasti imaju pravo, u okviru nacionalne ekonomske politike, na adekvatna sopstvena finansijska sredstva kojima mogu slobodno da raspolažu u okviru svojih ovlašćenja.
2. Finansijska sredstva lokalnih organa vlasti biće određena u skladu sa ovlašćenjima koja su predviđena ustavom i zakonom.
3. Deo, a ako je moguće i sva finansijska sredstva lokalnih organa vlasti, treba da potiču od lokalnih poreza i taksa čiju visinu oni mogu da odrede u okviru ograničenja datih statutom.
4. Finansijski sistemi na kojima počivaju izvori koji pripadaju lokalnim vlastima biće u dovoljnoj meri široki i adaptibilni kako bi im se omogućilo da u meri u kojoj je to praktično moguće drže korak sa stvarnim rastom troškova vezanih za obavljanje njihovih obaveza.
5. Zaštita finansijski slabijih lokalnih organa vlasti zahteva instituciju finansijskog izjednačavanja procedura ili slične mere koje treba da koriguju efekte nejednake raspodele potencijalnih izvora finansiranja i finansijskog tereta kome treba da pruže podršku. Takve procedure ili mere neće umanjiti slobodu odlučivanja lokalnih organa vlasti koju oni imaju u okviru sopstvenih sfera odgovornosti.
6. Lokalni organi vlasti biće konsultovani na odgovarajući način o tome kako da im se dodeljuju preraspoređena sredstva.
7. Subvencije lokalnim organima vlasti neće biti, koliko god je to moguće, namenjene finansiranju određenih projekata. Provizija od subvencija neće ukloniti osnovno pravo lokalnih organa vlasti da u okviru svoje nadležnosti imaju slobodu političkog odlučivanja.
8. U svrhu pozajmljivanja radi kapitalnog investiranja, lokalni organi vlasti imaće pristup nacionalnom tržištu kapitala u okviru zakonskih mogućnosti.

Član 10

Pravo lokalnih organa vlasti na udruživanje

1. Lokalni organi vlasti imaju pravo da u vršenju svojih dužnosti sarađuju i u okviru zakona stvaraju konzorcijume sa drugim lokalnim organima vlasti u cilju ostvarenja zadataka od zajedničkog interesa.

2. Pravo lokalnih organa vlasti da pripadaju asocijaciji radi zaštite i promocije njihovih zajedničkih interesa i da pripadaju međunarodnoj asocijaciji lokalnih organa vlasti biće priznato u svakoj državi.

3. Lokalni organi vlasti imaju pravo da, pod uslovima predviđenim zakonom, sarađuju sa odgovarajućim lokalnim organima vlasti u drugim državama.

Član 11

Pravna zaštita organa lokalne samouprave

Lokalni organi vlasti imaće pravo da pribegnu žalbi kod suda kako bi obezbedili slobodno sprovođenje svojih ovlašćenja i poštovanje principa lokalne samouprave koji su ugrađeni u ustav ili domaće zakonodavstvo.

Deo II OSTALE ODREDBE

Član 12

Obaveze

1. Svaka država ugovornica saglasna je da se smatra vezanom prihvatanje odredaba najmanje dvadeset stavova prvog dela ove povelje, od kojih će bar deset biti odabrano među sledećim stavovima:

- član 2,
- član 3, stavovi 1. i 2,
- član 4, stavovi, 1, 2. i 4,
- član 5,
- član 7, stav 1,
- član 8, stav 2,
- član 9, stavovi 1, 2. i 3,
- član 10, stav 1,
- član 11.

2. Svaka država ugovornica prilikom deponovanja instrumenata ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja, obavestiće generalnog sekretara Saveta Evrope o stavovima koje je odabrala u skladu sa odredbama stava 1. ovog člana.

3. Svaka strana može, u bilo koje vreme kasnije, da obavesti generalnog sekretara da se smatra vezanom bilo kojim stavom ove povelje koji još nije prihvatila u skladu sa stavom 1. ovog člana. Ovakve obaveze date naknadno smatraće se integralnim delom ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja strane koja daje notifikaciju i imaće isto dejstvo sa prvim danom meseca koji sledi po isteku perioda od tri meseca nakon datuma kada je generalni sekretar primio notifikaciju.

Član 13

Vlast na koju se ova povelja odnosi

Principi lokalne samouprave sadržani u ovoj povelji primenjuju se na sve kategorije lokalnih vlasti koje postoje u okviru teritorije države ugovornice. Međutim, svaka strana ugovornica može, prilikom deponovanja instrumenata ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja da odredi kategorije lokalnih ili regionalnih vlasti na koje namerava da ograniči dejstvo ove povelje ili koje namerava da isključi iz njenog dejstva. Ona takođe može da uključi nove kategorije lokalnih ili regionalnih vlasti u okviru povelje kasnijom notifikacijom generalnom sekretaru Saveta Evrope.

Član 14

Odredba o obaveštavanju

Svaka strana potpisnica proslediće generalnom sekretaru Saveta Evrope sve relevantne informacije u vezi sa zakonskim odredbama i drugim merama koje preduzima u svrhu usklađivanja sa odredbama ove povelje.

Deo III

Član 15

Potpis, ratifikacija i stupanje na snagu

1. Ova povelja je otvorena za potpisivanje svakoj državi članici Saveta Evrope. Ona podleže ratifikaciji, pristupanju ili prihvatanju. Instrumenti ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja biće deponovani kod generalnog sekretara Saveta Evrope.

2. Ova povelja stupiće na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku tromesečnog perioda nakon datuma kada su četiri države članice Saveta Evrope izrazile svoju spremnost da budu vezane poveljom u skladu sa odredbama prethodnog stava.

3. U pogledu svake države članice koja kasnije izrazi svoju saglasnost da bude vezana poveljom, ova povelja stupiće na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku tromesečnog perioda nakon dana deponovanja instrumenata ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja.

Član 16

Teritorijalna klauzula

1. Svaka država može u vreme potpisivanja ili prilikom deponovanja instrumenata ratifikacije, pristupanja ili prihvatanja da specificira teritoriju ili teritorije na koje se ova povelja odnosi.

2. Svaka država može kasnije, deklaracijom upućenom generalnom sekretaru Saveta Evrope, da proširi primenu ove povelje na svaku teritoriju navedenu u deklaraciji. U pogledu takve teritorije povelja će stupiti na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku tromesečnog perioda nakon datuma prijema takve deklaracije od strane generalnog sekretara.

3. Svaka deklaracija u vezi sa prethodnim paragrafima može, u pogledu svake teritorije naznačene u takvoj deklaraciji, biti povučena notifikacijom upućenom generalnom sekretaru. Povlačenje će stupiti na snagu prvog dana meseca koji sledi po isteku šestomesečnog perioda nakon datuma prijema takve notifikacije od strane generalnog sekretara.

Član 17

Otkazivanje

1. Svaka strana ugovornica može da otkáže ovu povelju u bilo koje vreme nakon isteka perioda od pet godina od datuma kada je povelja za nju stupila na snagu. Šest meseci unapred daće se obaveštenje generalnom sekretaru Saveta Evrope. Takvo otkazivanje neće uticati na važenje povelje u odnosu na druge strane ugovornice pod uslovom da u svakom takvom trenutku nema manje od četiri takve strane ugovornice.

2. Svaka strana ugovornica može, u skladu sa odredbama iznetim u prethodnom paragrafu, da otkáže bilo koji paragraf dela I ove povelje koji je usvojila, pod uslovom da ostane vezana brojem i vrstom stavova navedenih u članu 12, stav 1. Za svaku stranu koja, nakon otkazivanja nekog stava, više ne ispunjava zahteve sadržane u članu 12, stav 1, smatraće se da je otkázala i samu povelju.

Član 18

Notifikacije

Generalni sekretar Saveta Evrope obavestiće svaku državu članicu Saveta Evrope o:

- a) svakom potpisu;
- b) deponovanju svakog instrumenta ratifikacije, usvajanja ili saglasnosti;
- v) svakom datumu stupanja na snagu ove povelje u skladu sa članom 15;
- g) svakoj notifikaciji koju primi u okviru primene odredaba člana 12, st. 2. i 3;
- d) svakoj notifikaciji koju primi u okviru primene odredaba člana 13;
- đ) svakom drugom aktu, notifikaciji ili komunikaciji koji se odnose na ovu povelju.

U potvrdu toga dolepotpisani, propisno ovlašćeni za to, potpisali su ovu povelju.

Sačinjeno u Strazburu, 15. oktobra 1985. godine na engleskom i francuskom jeziku, od kojih su oba teksta podjednako merodavna, u jednom primerku koji će biti deponovan u arhivi Saveta Evrope. Generalni sekretar Saveta Evrope šalje overene kopije svakoj državi članici Saveta Evrope."

ČLAN 3

Prilikom predaje ratifikacionog instrumenta za Evropsku povelju o lokalnoj samoupravi, Republika Srbija će dati izjavu sledeće sadržine: "Republika Srbija u skladu sa članom 12. Evropske povelje o lokalnoj samoupravi smatraće se obaveznom da prihvati sledeće odredbe:

- član 2;
- član 3. st. 1. i 2;
- član 4. st. 1, 2, 4. i 6;
- član 5;
- član 7. st. 1. i 3;
- član 8. st. 1. i 2;
- član 9. st. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. i 8;
- član 10. st. 1, 2. i 3;
- član 11."

ČLAN 4

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori".